

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE

ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA TERENU PÓŁNOCNEGO
MAZOWSZA WYWOŁANE ZAGĘSZCZENIEM
INSTALACJI DO WIELKOTOWAROWEGO CHOWU DROBIU

WARSZAWA, 2017 r.

ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA TERENU PÓŁNOCNEGO MAZOWSZA WYWOŁANE ZAGĘSZCZENIEM INSTALACJI DO WIELKOTOWAROWEGO CHOWU DROBIU

POGŁOWIE DROBIU KURZEGO

W woj. mazowieckim /stan w dniu 31.12.2016 r./:

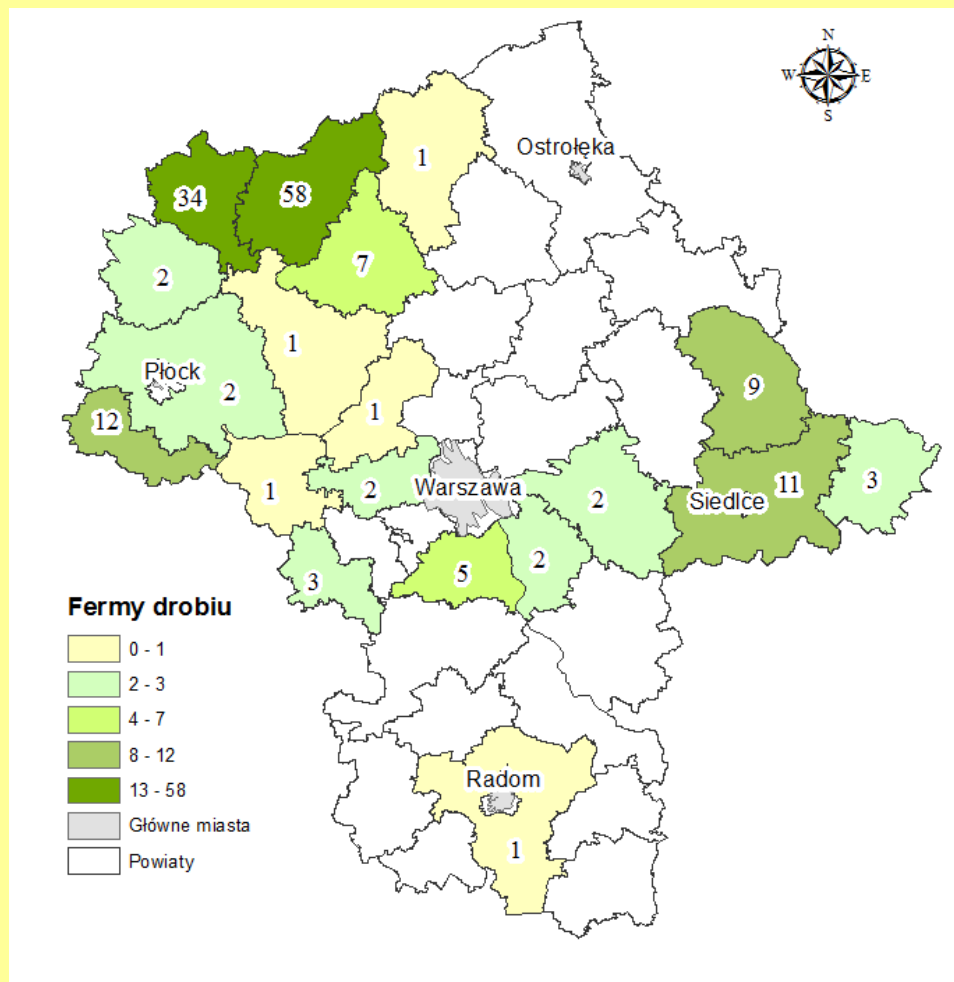
- ❑ 157 instalacje IPPC (powyżej 40 000 szt.) do chowu drobiu o maksymalnej obsadzie około 37,0 mln sztuk;
- ❑ 20,55 % pogłowia drobiu w Polsce;
- ❑ ok. 6,6 mln sztuk w instalacjach o obsadzie poniżej 40 000 sztuk.

Dla porównania pogłowia drobiu kurzego (stan w grudniu) w Polsce i w województwach o największym udziale w latach 2009-2015 r. wynosiło:

Województwo	Lata			Zmiana w %		
	2009	2011	2015	2011/ 2009	2015/ 2011	2015/ 2009
Polska	114 539 732	127 541 609	139 588 035	111,35	109,45	121,87
Wielkopolskie	26 580 980	25 843 351	30 484 683	97,22	117,96	114,69
Mazowieckie	17 242 825	20 914 241	25 015 158	121,29	119,61	145,08
Łódzkie	10 673 093	10 682 126	11 004 021	100,08	103,01	103,10
Śląskie	7 501 108	8 017 767	6 938 825	106,89	86,54	92,50

ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA TERENU PÓLNOCNEGO MAZOWSZA WYWOŁANE ZAGĘSZCZENIEM INSTALACJI DO WIELKOTOWAROWEGO CHOWU DROBIU

LOKALIZACJA INSTALACJI IPPC DO CHOWU DROBIU KURZEGO W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM

Liczba ferm w powiatach (157):

**Największa liczba w powiatach
mławski – 58**

żuromiński – 34

gostyniński – 12

siedlecki – 11

sokołowski - 9

ciechanowski – 7

W pozostałych 14 powiatach od 1-5 instalacji

ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA TERENU PÓŁNOCNEGO MAZOWSZA WYWOŁANE ZAGĘSZCZENIEM INSTALACJI DO WIELKOTOWAROWEGO CHOWU DROBIU

DYNAMICZNY WZROST LICZBY INSTALACJI IPPC DO CHOWU DROBIU

Liczba ferm IPPC do chowu drobiu na terenie woj. mazowieckiego:

- ❑ w 2009 r. – 63;
- ❑ w 2011 r. – 88;
- ❑ w 2015 r. – 142;
- ❑ w 2016 r. – 157.

W 2016 r. w stosunku do 2009 r. nastąpił wzrost o 150,00%.

Najwięcej ferm drobiu zlokalizowanych jest w powiatach (w nawiasie podano liczbę ferm w 2011 r.):

- ❑ pow. mławski – 58 [28],
- ❑ pow. żuromiński – 34 [22],
- ❑ pow. gostyniński – 12 [7].

Pozostałe 53 instalacje do chowu drobiu znajdują się w 17 powiatach.

ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA TERENU PÓŁNOCNEGO MAZOWSZA WYWOŁANE ZAGĘSZCZENIEM INSTALACJI DO WIELKOTOWAROWEGO CHOWU DROBIU

ROZMIESZCZENIE INSTALACJI IPPC DO CHOWU DROBIU KURZEGO

Gminy o największej liczbie instalacji IPPC do chowu drobiu – 2016 r. (w nawiasie podano % w stosunku do ogólnej liczby ferm w województwie):

- ❑ gmina Radzanów pow. mławski: 23 [14,65%],
- ❑ gmina Biezuń pow. żuromiński: 13 [8,28%],
- ❑ gmina Wiśniewo pow. mławski: 13 [8,28%] ,
- ❑ gmina Strzegowo pow. mławski: 9 [5,73 %],
- ❑ gmina Żuromin pow. żuromiński: 9 [5,73%],
- ❑ gmina Szreńsk pow. mławski: 9 [5,73%],
- ❑ gmina Gostynin pow. gostyniński: 9 [5,73%],
- ❑ gmina Kuczbork pow. żuromiński: 6 [3,82%],
- ❑ gmina Lubowidz pow. żuromiński: 5 [3,18%],

W 12 gminach północno-zachodniej części woj. mazowieckiego –powiaty mławski i żuromiński zlokalizowanych jest 58,60% instalacji IPPC.

ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA TERENU PÓŁNOCNEGO MAZOWSZA WYWOŁANE ZAGĘSZCZENIEM INSTALACJI DO WIELKOTOWAROWEGO CHOWU DROBIU

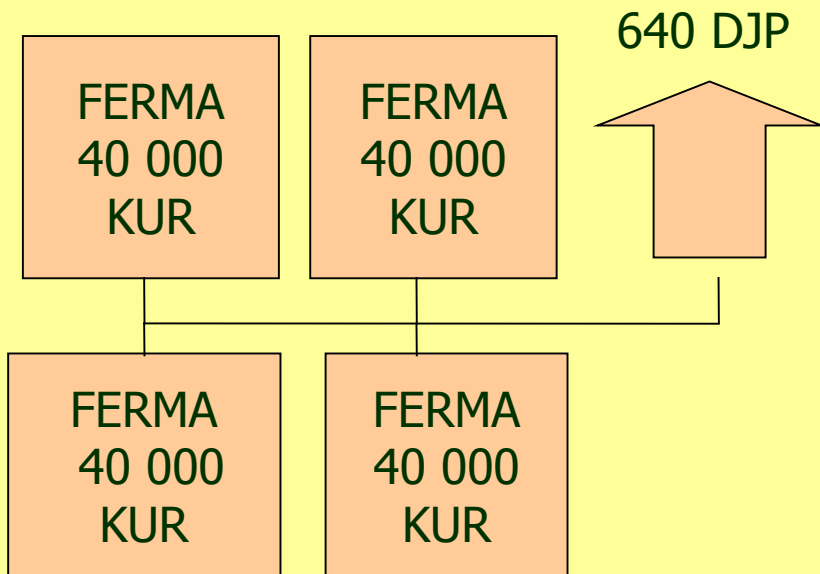
INSTALACJE DO CHOWU DROBIU, NIEPODLEGAJĄCE OBOWIĄZKOWI UZYSKANIA POZWOLENIA ZINTEGROWANEGO

- Na podstawie wyników kontroli szacuje się, że ocena sąsiednich instalacji według kryterium powiązania technologicznego, z pominięciem kryterium tytułu prawnego do instalacji, powoduje wzrost liczby instalacji IPPC o około 15-20, tj. o 27 - 36% w stosunku do stanu obecnego;
- Skumulowane oddziaływanie takich instalacji, pomimo braku obowiązku posiadania pozwolenia zintegrowanego jest takie same lub większe niż instalacji IPPC;
- W pow. żuromińskim duża liczba starych kurników adaptowana jest do chowu trzody chlewnej /formalnie do produkcji warchlaków/. Pomimo dużej obsady nie można tych instalacji zakwalifikować do IPPC.

ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA TERENU PÓLNOCNEGO MAZOWSZA WYWOŁANE ZAGĘSZCZENIEM INSTALACJI DO WIELKOTOWAROWEGO CHOWU DROBIU

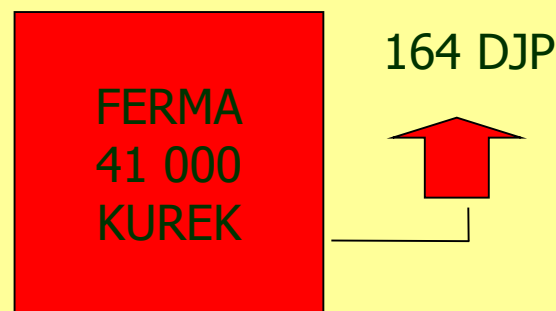
INSTALACJE DO CHOWU DROBIU, NIEPODLEGAJĄCE DYREKTYWIE IPPC

INSTALACJE OSÓB FIZYCZNYCH
O OBSADZIE W SUMIE 160 000
KUR

WYMAGANE JEDYNNIE ZGŁOSZENIE INSTALACJI,
BRAK OBOWIĄZKU POSIADANIA PLANU
NAWOŻENIA, WNOSZENIA OPŁAT
ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA.

INSTALACJA IPPC
41 000 kurek

OBOWIĄZEK POSIADANIA:
POZWOLENIA ZINTEGROWANEGO,
PLANU NAWOŻENIA /W PRZYPADKU
WYKORZYSTANIA OBORNIKA NA
WŁASNYCH UŻYTKACH ROLNYCH/,
WNOSZENIA OPŁAT ZA KORZYSTANIE ZE
ŚRODOWISKA.

ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA TERENU PÓŁNOCNEGO MAZOWSZA WYWOŁANE ZAGĘSZCZENIEM INSTALACJI DO WIELKOTOWAROWEGO CHOWU DROBIU

BAT

- Decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanowiono konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE (*notyfikowana jako dokument nr C(2017) 688*).
- Konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) służą jako odniesienie przy ustalaniu warunków pozwolenia w przypadku instalacji objętych zakresem rozdziału II dyrektywy 2010/75/UE, zaś właściwe organy powinny określić dopuszczalne wielkości emisji, dzięki którym w normalnych warunkach eksploatacji emisje nie przekroczą poziomów powiązanych z najlepszymi dostępnymi technikami określonymi w konkluzjach dotyczących BAT.
- Konkluzje BAT dotyczą m.in. ochrony powietrza w tym wskaźników emisji, które powinny być stosowane przy określaniu wielkości dopuszczalnych, technik ograniczania emisji z procesów chowu oraz sposobu monitorowania emisji.

ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA TERENU PÓŁNOCNEGO MAZOWSZA WYWOŁANE ZAGĘSZCZENIEM INSTALACJI DO WIELKOTOWAROWEGO CHOWU DROBIU

KONTROLE INSTALACJI DO CHOWU LUB HODOWLI DROBIU W 2016 R.

- W 2016 r. WIOŚ w Warszawie przeprowadził 52 kontrole ferm drobiu wymagających pozwolenia zintegrowanego.
- Przeprowadzane kontrole wielkotowarowych ferm drobiu były w zdecydowanej większości (47) kontrolami planowymi realizowanymi w ramach planu kontroli, w zakresie zgodnym z wyznaczonymi celami kontroli, które dotyczyły sprawdzenia przestrzegania warunków pozwoleń zintegrowanych.
- Tylko 5 kontroli było pozaplanowych – interwencyjnych, przeprowadzonych w związku ze złożonymi wnioskami o interwencje.
- W wyniku 35 kontroli stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska.
- W trakcie kontroli ukarano 5 prowadzących instalację grzywną w drodze mandatu karnego, udzielono 25 pouczeń, w 1 przypadku skierowano wnioski do sądu.
- W 2016 r. w oparciu o ustalenia kontroli podejmowano działania pokontrolne tj. wydano 2 decyzje wstrzymujące użytkowanie instalacji eksploatowanych bez pozwolenia zintegrowanego, skierowano 27 zarządzeń pokontrolnych do prowadzących instalacje oraz skierowano 12 wystąpień do organu wydającego pozwolenie zintegrowane.

AKTUALNE PROBLEMY O CHARAKTERZE LOKALNYM NA TERENIE DZIAŁANIA DELEGATURY WIOŚ W CIECHANOWIE

KONTROLE INSTALACJI DO CHOWU LUB HODOWLI DROBIU W 2016 R.

Do najczęściej stwierdzanych podczas kontroli ferm drobiu naruszeń można zaliczyć:

- brak wymaganego pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do chowu lub hodowli zwierząt;
- nieprzestrzeganie warunków pozwolenia zintegrowanego:
- ✓ nieprzekazywanie, w terminie do dnia 31 stycznia, za rok poprzedni, organowi właściwemu do wydania pozwolenia zintegrowanego i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska informacji dotyczących bilansu obsady drobiu w instalacji, monitorowania procesów technologicznych oraz wielkości emisji rocznej amoniaku, siarkowodoru i pyłu z instalacji,
- ✓ przekroczenie dopuszczalnej rocznej wielkości emisji substancji do powietrza określonej w pozwoleniu,
- ✓ nie przeprowadzono serii pomiarów stężeń amoniaku, pyłu ogółem i pyłu zawieszonego PM10 w pomieszczeniach inwentarskich.
- Niewywiązywanie się z obowiązku sporządzenia i wprowadzenia raportu do Krajowej bazy o emisjach gazów cieplarnianych i innych substancji.
- Nieterminowe przekazywanie Marszałkowi Województwa Mazowieckiego wykazów zawierających informacje i dane, wykorzystane do ustalenia wysokości opłat za korzystanie ze środowiska.

KONTROLE INSTALACJI DO CHOWU LUB HODOWLI DROBIU W 2016 R.

- W obecnym stanie prawnym jednym z utrudnień podczas przeprowadzania kontroli jest przede wszystkim brak standardów zapachowej jakości powietrza oraz metod oceny zapachowej jakości powietrza. Uniemożliwia to praktycznie weryfikację zgłaszanych wniosków o interwencję związanych z funkcjonowaniem wielkotowarowych ferm drobiu lub trzody chlewnej oraz przechowywaniem i zagospodarowaniem nawozów naturalnych.
- Kontrole utrudnia również możliwość, wynikająca z obecnie obowiązujących przepisów, podziału fermy, nawet w trakcie kontroli. Prawo polskie zakłada, że instalacja (składająca się z kilku budynków inwentarskich) przynależy do danego właściciela, a nie do miejsca co stwarza możliwość notarialnego podziału majątku i unikania tym samym konieczności uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

KONTROLE INSTALACJI DO CHOWU LUB HODOWLI DROBIU W 2016 R.

- Aktualnie brak jest podstaw prawnych do egzekwowania przez Inspekcję Ochrony Środowiska od prowadzących instalację zaleceń określonych w Kodeksie Dobrej Praktyki Rolniczej polegających m.in. na unikaniu prowadzenia działalności uciążliwej zapachowo (usuwanie obornika z fermy i stosowanie nawozów na użytkach rolnych) w porze wieczorowej i w dni wolne od pracy, przy wysokich temperaturach zewnętrznych, a nawet wtedy gdy kierunek wiatru jest niekorzystny dla otoczenia zakładu (zabudowa mieszkaniowa).
- Ograniczenia kontroli wynikają również z uregulowań zawartych w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Przedsiębiorcy (fermy są często prowadzone przez spółki prawa handlowego) muszą być zawiadamiani o zamiarze wszczęcia kontroli, co najmniej na 7 dni przed jej wszczęciem, co daje czas na przygotowanie się do kontroli.

PROPOZYCJE ZMIANY PRAWA

Istotne obszary związane z inwestycjami przemysłowego chowu zwierząt, których regulacje prawne powinny zostać zmienione bądź dopracowane w celu zwiększenia ich efektywności:

□wznowienie prac nad tzw. ustawą odorową, w tym: określenie minimalnych odległości dla planowanych do realizacji instalacji do chowu lub hodowli zwierząt od terenów zabudowy mieszkaniowej lub terenów przewidywanych pod zabudowę mieszkaniową, powiązane z wielkością obsady oraz systemem chowu lub hodowli zwierząt;

□zmiany w ustawie Prawie ochrony środowiska polegające na:

✓zmianie definicji instalacji uniemożliwiającej podział ferm, przypisanie instalacji do lokalizacji, a nie do tytułu prawnego,

✓objęcie opłatami za korzystanie ze środowiska wszystkich prowadzących instalacje do chowu lub hodowli zwierząt, a nie wyłącznie podlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego lub sektorowego.

W rozporządzeniu wykonawczym do ustawy powinny być jasno określone zasady ustalania opłat z procesów chowu lub hodowli zwierząt, dla określonego procesu chowu powinny być określone jednakowe wskaźniki,

PROPOZYCJE ZMIANY PRAWA

- ❑ zmiany w ustawie o nawozach i nawożeniu polegające na wprowadzeniu zasad przechowywania nawozów naturalnych przez wszystkich prowadzących chów lub hodowlę zwierząt. Określenie w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy wzoru formularza do prowadzenia ewidencji rozchodu nawozu naturalnego;
- ❑ uregulowanie rozporządzeniem zasad stosowania nawozów naturalnych określonych w Kodeksie Dobrej Praktyki Rolniczej;
- ❑ wprowadzenie zakazu zmiany funkcji terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na funkcję mieszkaniową, znajdujących się w zasięgu oddziaływania istniejących instalacji do chowu lub hodowli drobiu – w odległościach skorelowanych z wielkością obsady oraz systemem chowu lub hodowli zwierząt;
- ❑ zmiany w ustawie o dostępie do informacji o środowisku - umocowanie prawne opinii społeczności lokalnych w procesie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- ❑ zmiany w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej – kontrola bez zawiadomienia.

DUŻE LOKALNIE ZAGĘSZCZENIE INSTALACJI IPPC

- Duża liczba wniosków na uciążliwość małych ferm klasyfikowanych do V kategorii ryzyka, nieobjętych planowaniem do kontroli.
- Stosunkowo niewielka liczba wniosków o interwencje na uciążliwość zakładów klasyfikowanych do I lub II kategorii ryzyka.
- Rosnąca liczba wniosków o interwencje, przekazywanych przez burmistrzów lub wójtów na uciążliwość obiektów inwentarskich, zgłaszanych przez mieszkańców nowo wybudowanych budynków w ich sąsiedztwie /hałas, emisja złowonna/.
- Wzrastająca skłonność społeczeństwa do przekazywania wniosków o interwencję za pośrednictwem mediów.

WPŁYW NA ŚRODOWISKO

- Koncentracja instalacji IPPC na terenie gminy Radzanów i Wiśniewo w pow. mławskim, oraz gminy Biezuń w pow. żuromińskim i związane z tym duże ilości wytwarzanego i rolniczo wykorzystywanego obornika kurzego uzasadniają potrzebę rozważenie zasadności przeprowadzenia diagnostycznego monitoringu mniejszych cieków na tym terenie w celu oceny wód powierzchniowych na zawartość związków biogenych, w pierwszej kolejności azotanów.

**AKTUALNE PROBLEMY O CHARAKTERZE LOKALNYM NA TERENIE DZIAŁANIA DELEGATURY WIOŚ W
CIECHANOWIE**

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ